

Posudek oponenta diplomové práce

Jméno diplomanta: **Petr Caletka**

Téma a rozsah práce: *Právní odpovědnost v kolektivních sportech*

Datum odevzdání práce: 24. října 2013

Diplomová práce Petra Caletky se zabývá zajímavým tématem, odpovědností fotbalového rozhodčího. Ukazuje, jak na rozhodčího současně působí jak právní normy, tak normy mimoprávní (sportovní pravidla v užším smyslu i řády regulující průběh sportovních soutěží). Práce se věnuje jednak obecným otázkám sportovního práva, jednak – a to především – rozboru známé korupční kauzy z let 2003–2004, procesně završené usnesením Nejvyššího soudu sp. zn. 7 Tdo 1057/2008. Jen zcela okrajově je v závěru zmíněna problematika protiprávního ovlivňování sportovních utkání v souvislosti se sázkami.

Jádro práce je v kap. 2 (str. 22–29), kde je líčen skutkový stav a rozhodnutí v oné korupční kauze, a v kap. 5–7 (str. 38–56), kde je případ a související problémy analyzován z hlediska právních a sportovních norem.

Skutkový stav je vyličen velmi přehledně a poutavě, reprodukce výroků o vině a trestu vůči devíti odsouzeným, převzatá z citovaného usnesení, je však možná příliš rozsáhlá.

Pátá kapitola hodnotí jednání fotbalových rozhodčích v této kauze z trestněprávního hlediska. V podstatě ale jen rekapituluje názor Nejvyššího soudu v obou klíčových sporných bodech – zda je rozhodování fotbalových utkání obstaráváním věcí obecného zájmu podle trestního zákona a zda použité odposlechy nebyly nezákonné.

Šestá kapitola se zabývá disciplinární odpovědností rozhodčího a konkurencí mezi odpovědností disciplinární a právní. Dobře odůvodněná je především kritika nového znění ustanovení čl. 46 Disciplinárního řádu Fotbalové asociace ČR, podle něhož v případě souběhu disciplinárního a trestního řízení může disciplinární komise rozhodnout o přerušení disciplinárního řízení. Dobře je argumentováno, jak je disciplinární řízení s odstupem řady měsíců či dokonce let neúčelné.

Kapitola sedmá rozebírá otázku občanskoprávní odpovědnosti rozhodčího za škodu, kterou způsobí nesprávným rozhodnutím v rámci utkání, například v souvislosti s přijetím úplatku. Diplomant se opírá o fotbalové Pravidlo 5, Rozhodnutí IFAB, bod 1, podle kterého rozhodčí nesmí být činěn odpovědným za „a) žádná zranění hráčů, funkcionářů, diváků, či jiných osob; b) žádné škody na majetku jakéhokoli druhu; c) jiné újmy jakýchkoli jednotlivců, klubů, společností, asociací či jiných orgánů, které vznikly nebo mohly vzniknout v souvislosti s jeho rozhodnutími při řízení utkání, a která rozhodčí učinil podle pravidel fotbalu nebo jiných platných herních řádů“. Diplomant z toho dovozuje, že za (byť úmyslné) chybné rozhodnutí rozhodčí nemůže být povinen nahradit škodu (str. 54 a 61), protože jeho rozhodování na hřišti má „imunitu“ (nelze tedy požadovat např. náhradu škody za to, že v důsledku chybně odpískaného pokutového kopu klub nepostoupí do vyšší soutěže a utrpí tak materiální škodu). Připouští ale občanskoprávní odpovědnost rozhodčího za škodu a imateriální újmu způsobenou samotným přijetím úplatku (škodou či újmou může být úbytek sponzorů a diváků, pokles prestiže fotbalu, atd.).

O správnosti názoru, že za úmyslně chybně odpískaný pokutový kop nelze přiznat náhradu škody, mám silné pochybnosti. Diplomant podle mého názoru absolutizuje sportovní pravidlo o „imunitě“ verdiktů rozhodčího (domnívám se též, že toto použití slova „imunita“ je chybné, imunita se jazykově váže na osoby, nikoli na úkony). Samotné sportovní pravidlo, že rozhodčí nesmí být činěn odpovědným za újmy klubů, podle mého názoru není s to vyloučit odpovědnost podle občanského zákoníku, protože není pravidlem právním. Nadto je otázkou, zda rozhodnutí motivované úplatkem je rozhodnutím „podle pravidel fotbalu“. Jsem toho názoru, že zde lze jednoduše uplatnit § 2909 nového občanského zákoníku (diplomová práce analyzuje problém z hlediska nového občanského zákoníku, přidržím se tedy toho i já) a posoudit jednání rozhodčího jako způsobení škody úmyslným porušením dobrých mravů. Moje hlavní otázka k obhajobě tedy

směřuje k vyjasnění této otázky. Diplomant se může pokusit obhájit svůj názor, musel by ale problém rozebrat důkladněji, než jak je podán v diplomové práci.

Pochybnosti mám i o závěru, že Fotbalová asociace ČR do jisté míry zastupuje celou fotbalovou veřejnost a může jejím jménem požadovat náhradu imateriální újmy za poškození „dobrého jména fotbalu“ (str. 55).

Celkově by bylo dobré v této stěžejní části práce prohloubit jak trestněprávní, tak občanskoprávní hodnocení případu prokazaného úmyslného chybného rozhodování rozhodčího pod vlivem přijetí úplatku. V trestněprávní rovině by bylo vhodné důkladněji prozkoumat, kde má pojem „obstarávání věci obecného zájmu“ jako znak skutkové podstaty hranice v oblasti sportu – zda ten znak je kupříkladu naplněn jen na úrovni první ligy, jaké by byly argumenty proti chápání výkonu rozhodčího jako „obstarávání věci obecného zájmu“, apod. V občanskoprávní rovině je na zvážení, jestli takové jednání nemůže být posouzeno jako úmyslné jednání proti dobrým mravům a jestli lze fotbalové pravidlo o neodpovědnosti rozhodčího nějakým způsobem vyložit jako relevantní i právně.

V obecných částech diplomové práce (str. 6–22 a 29–38), tedy v cca 45 % práce, se autor věnuje vymezení pojmu sportu a sportovního práva, systému fotbalových pravidel a rozlišování různých typů chyb rozhodčího z hlediska právního i sportovního. Tyto části do značné míry vycházejí ze základní monografie M. Králíka Právo ve sportu z roku 2001, jsou příliš rozsáhlé a málo přínosné pro řešení základního problému, jímž se práce zabývá a o němž byla řeč dosud. Zcela neorganická je zejména kapitola 1.3 Dělení sportů, která nijak nesouvisí s řešenými právními problémy.

Ve čtvrté kapitole mám pochybnosti o tvrzení, že odpovědnost rozhodčího podle sportovních norem je objektivní (str. 36). Odpovědností se v tomto kontextu rozumí způsobilost být za porušení normy sankcionován. Rozhodčí je za chyby (špatné posouzení herních situací) sankcionován např. pozastavením činnosti, vždy jsem ale měl za to, že se vyviní, prokáže-li, že chybu nezavinil (např. že ze své pozice danou herní situaci nemohl vidět a zároveň nedbalost nespočívá ani v tom, kde zrovna stál). Pak by byla ta odpovědnost subjektivní. Prosím o vyjasnění v rámci obhajoby.

Z jazykového hlediska oceňuji, že je práce poměrně čtivá, nevyvarovala se ovšem gramatických a typografických chyb, které leckdy ztěžují četbu, např. výrazy „sportovně – právní teorie“, občansko – právní odpovědnost“ (obě např. na str. 52; správně má být psáno dohromady a bez pomlčky), chybně jsou psány pomlčky v citátu str. 11, atd. Na str. 33 je nesprávná poznámka pod čarou – buď ta kniha vyšla v Mnichově a pak bude mít spíš německý název, nebo vyšla jako český překlad, ale pak patrně ne v Mnichově.

Celkově shledávám hlavní přínos práce v rozboru právních problémů souvisejících se známou fotbalovou korupční kauzou z let 2003–2004, zejména v nastolení zajímavých problémů občanskoprávní odpovědnosti rozhodčího. Přínosné je rovněž naznačení vzájemného vztahu právních a mimoprávních norem regulujících činnost rozhodčího. Právní závěry by však mohly být hlouběji promyšleny a důkladněji argumentovány.

S ohledem na výše vytčené nedostatky práce jsem se rozhodl předběžně navrhnout hodnocení práce klasifikačním stupněm **dobře**.

V Praze dne 21. listopadu 2013.

JUDr. PhDr. Jan Wintr, Ph.D.